

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 23. september 2019
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Nanna Therkelsen
Sagsnr.: 2019-0030-2485
Dok.: 1211141

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 196 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 29. august 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Anders Sparholt Jørgensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 196 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om de foreløbige erfaringer med den administrativt forankrede whistleblowerordning har ført til at følge anbefalingerne fra de faglige organisationer (f.eks. AC-klubben ved politiet, Fængselsforbundet og Kriminalforsorgsforeningen) om at sikre anonymiteten bedre ved at forankre ordningen eksternt, eventuelt hos et advokatfirma?”

Svar:

Den 1. marts 2019 blev der etableret whistleblowerordninger i Rigspolitiet, Politiets Efterretningstjeneste, kriminalforsorgen, anklagemyndigheden og Justitsministeriets departement. Ordningerne blev etableret på baggrund af Tibetsagen.

Der er ikke nogen fast definition på en ”whistleblowerordning”. Begrebet anvendes som regel om ordninger, der er etableret i en offentlig myndighed, privat virksomhed eller organisation, hvorved der gives ansatte (og eventuelt også andre) mulighed for anonymt at henvende sig med oplysninger om kritisable forhold. Det indebærer også, at spektret for, hvordan en whistleblowerordning kan se ud og indrettes, er bredt, og at whistleblowerordninger i høj grad kan tilpasses den enkelte organisations konkrete behov.

Justitsministeriet har i forbindelse med overvejelserne om etableringen af whistleblowerordninger på Justitsministeriets område bl.a. taget udgangspunkt i anbefalingerne fra betænkning 1553/2015 om offentligt ansattes yttingsfrihed og whistleblowerordninger.

I betænkningen anbefales det bl.a., at ordningen indrettes på en måde, så de funktioner, der er knyttet til administrationen af ordningen, så vidt muligt er adskilt fra myndighedens øvrige funktioner, og at det kan være hensigtsmæssigt at etablere mulighed for at indberette anonymt, men at en myndighed som udgangspunkt ikke bør opfordre til at indgive anonyme anmeldelser.

På baggrund af disse anbefalinger er whistleblowerordningerne på Justitsministeriets område indrettet sådan, at det er muligt at indberette til de enkelte myndigheder via en whistleblowerportal uden at afsløre sin identitet. Samtidig er det via portalen muligt at kommunikere med whistleblowere, der ikke ønsker at afsløre deres identitet, så der er mulighed for at gå i dia-

log med whistlebloweren med henblik på at belyse sagen yderligere – også i tilfælde, hvor whistlebloweren ikke afslører sin identitet.

Under inddragelse af hensynet til at sikre tilliden til ordningernes uafhængighed, hensynet til i videst muligt omfang at forhindre, at ansatte kan komme til at modtage indberetninger om dem selv, og hensynet til at så få ansatte som muligt får kendskab til de indberetninger, der modtages, er Justitsministeriets ordninger desuden indrettet sådan, at indberetninger modtages i separate whistleblowerenheder hos de omfattede myndigheder.

Justitsministeriets whistleblowerordninger er således internt forankrede, men udformet på en måde, som skal bidrage til at sikre tilliden til ordningerne.

I løbet af den relativt korte periode, der er gået, siden whistleblowerordningerne på Justitsministeriets område blev lanceret den 1. marts 2019, er der modtaget i alt 19 henvendelser (opgjort ultimo august 2019). De foreløbige erfaringer med ordningerne giver ikke anledning til f.eks. at forankre ordningerne eksternt, men Justitsministeriet vil løbende evaluere erfaringerne med ordningerne.

Det bemærkes i øvrigt, at der eksisterer en række muligheder for at indberette oplysninger om kritisable forhold i offentlige myndigheder til eksterne kanaler. Eksempelvis fører Folketingets Ombudsmand tilsyn med, at offentlige myndigheder overholder de forvaltningsretlige regler og principper mv. Ombudsmanden kan både behandle sager efter klage og af egen drift, herunder som opfølgning på anonyme henvendelse.